

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRACOVNÍ SKUPINA SENIOŘI

Zápis ze setkání

Termín konání: 17. 10. 2018
Časové rozvržení: 9:00 – 11:00
Místo konání: Odbor sociální péče Magistrátu města Brna, Koliště 19, zasedací místnost

PROGRAM:

1. Úvod
2. Aktuální informace ohledně plánování a financování služeb
3. Projednání připomínek k jednacímú řádu pracovní skupiny a jeho následné schválení
4. Diskuse nad aktuálními tématy týkajícími se cílové skupiny Senioři
5. Závěr

ad 1. Úvod

Vedoucí Oddělení koncepce a plánování služeb OSP MMB, M. Škorpíková, přivítala všechny přítomné a omluila nepřítomnost koordinátora komunitního plánování R. Janíka. Zahájila pracovní skupinu představením dnešního programu, který všichni obdrželi písemně s pozvánkou.

ad 2. Aktuální informace ohledně plánování a financování služeb

Vedoucí Oddělení koncepce a plánování služeb, OSP MMB, M. Škorpíková

Informace z MMB

Aktuálně je vyhlášen dotační **program II** na činnosti, které doplňují sociální služby (1. 10. – 31. 10. 2018), limit na jeden projekt je 10 - 100 tis., na příští rok je v plánu navýšit alokace na 2,5 mil. (podle schválení rozpočtu). Předpokládané datum projednání ZMB je březen 2019.

Program I na sociální služby, termín vyhlášení je 12. 11. – 26. 11. 2018, alokace je zatím cca 79 mil. (podle schválení rozpočtu). Předkládá se jen formulář žádosti, příloha KISSOS se již neodevzdává. Předpokládaný termín schválení v ZMB je únor 2019.

Dofinancování služeb v roce 2018 bylo schváleno ZMB v září a nyní probíhá podpis smluv, dofinancování probíhalo v souladu s dofinancováním JMK a to tak, aby nedošlo k překročení maximálních povolených nákladů dle pravidel, tudíž některé požadavky byly akceptovány v plné výši, některé v částečné a některé nebyly akceptovány vůbec (jelikož chybějící finanční prostředky pokryl v rámci svého dofinancování JMK). JMK pokryl většinu požadavků na dofinancování, město Brno dofinancovalo cca 6 mil.

V příštím roce bude příprava již 6. KP města Brna, předpokládané setkání pracovních skupin se uskuteční v druhé polovině ledna, února a března, schválení KP pak na podzim 2019 s předpokládanou platností 2020 – 2022.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

V letošním roce započala hlubší kontrolní činnost v sociálních službách, zaměřená na rozsah a kvalitu poskytované sociální služby v souladu se standardy kvality.

Informace z JMK

Aktuálně probíhá podávání žádostí o **dotace z rozpočtu JMK § 105**, termín je do 26. 10. 2018. V lednu 2019 by se měly připravovat smlouvy, došlo k navýšení alokace o 40 mil. Termín žádosti o **dotace ze státního rozpočtu § 101a** je stejný jako MMB, tedy 12. – 26. 11. 2018 a předpokládané schválení v ZJMK bude v únoru 2019.

Služby zařazené do IP JMK na vybrané služby soc. prevence se nově nepřihlašují do výběrového řízení, ale žádají o dotace v rámci nového dotačního programu JMK (finanční podpora č. 3), viz. Pravidla financování JMK 2019 – 2020, sběr žádostí proběhne 9. 11. – 15. 11. 2018. Nově pravidla u těchto služeb předpokládají kofinancování ze strany obcí, město Brno s kofinancováním těchto služeb počítá, učiní tak formou individuálních dotací na základě toho, jak dopadnou v rámci krajského dotačního řízení (jaro 2019). Znamená to tedy, že služby zařazené do IP JMK nyní v rámci dotačního řízení města Brna (program I) žádosti nepodávají. Jedná se o azylové domy, intervenční centra, sociálně terapeutické dílny, domy na půl cesty a SAS pro rodiny s dětmi. KrÚ JMK plánuje seminář k IP JMK (31. 10. 2018, Cejl). JMK předpokládá i další navazující IP na vybrané služby prevence na rok 2021 – 2023 a zvažuje k pěti stávajícím službám přidat šestou.

JMK i nadále vyjednává o možnosti navýšení směrného čísla, které je v přepočtu na obyvatele nižší než v jiných krajích. Má vzniknout nová metodika výpočtu směrného čísla, nicméně nelze předpokládat, že by ke změně došlo už v příštím roce.

Došlo k upgrade KISSOS, nové moduly jsou většinou určeny pro potřeby KrÚ JMK. Modul „Krajská síť sociálních služeb“ nově slouží k přihlašování do krajské sítě (tedy již v únoru 2019 do sítě na rok 2020). Dále byly do KISSOS přidány nové požadované položky, např. územní působnost u terénních a ambulantních služeb nebo příjmy od obcí II a I typu.

Nový **elektronický katalog sociálních služeb JMK**, byl vytvořen pro širokou veřejnost a nabízí celou řadu způsobů vyhledávání vhodné sociální služby (lze vyhledávat přes filtry, cílové skupiny, klíčová slova aj.), je dostupný na: <https://socialnisluzby.kr-jihomoravsky.cz>

Regionální karty soc. služeb – byla ukončena 3. etapa (CHB, PSB, SR, STD), v rámci těchto služeb nebude třeba cokoli měnit v registraci. Nyní jsou na řadě pobytové služby, zvláště budou osloveny DS, DZR a pak ty ostatní. Na jaře 2019 přijdou na řadu služby prevence. V síti pro rok 2020 je již nutné, aby pečovatelské služby a osobní asistence měly rozšíření na cílovou skupinu – S, OZP, DMR, bez věkového omezení a také musí splňovat min. požadovanou časovou dostupnost služby.

Analýza potřebnosti soc. služeb JMK – nyní se zpracovávají dotazníky od obcí, dále budou oslovováni poskytovatelé a další, na které výzkum cílí – široká veřejnost, uživatelé služeb. V průběhu listopadu budou probíhat fokusní skupiny s uživateli – na organizace se budou obracet výzkumníci ohledně nakontaktování uživatelů, kteří by měli zájem se zúčastnit.

ad 3. Projednání připomínek k jednacímú řádu pracovní skupiny a jeho následné schválení

Církevní střední zdravotnická škola, s. r. o.: organizace měla k jednacímú řádu jednu připomínku. Konkrétně k článku číslo 4, bodu 7, kde by bylo vhodné doplnit, že zápis z pracovní skupiny bude k dispozici do dalšího setkání pracovní skupiny nebo do 30 dnů od setkání. Nikdo jiný žádnou další připomínku nevznesl. Poté byl jednací řád jednomyslně všemi členy pracovní skupiny schválen.

ad 4. Diskuse nad aktuálními tématy týkajícími se cílové skupiny Seniori

Vedoucí pracovní skupiny **J. Tesařová** bod diskuze rozdělila na dvě části. V první části přítomné organizace informovala o aktualitách související s touto cílovou skupinou.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

Odbor sociální péče připravuje aktualizaci portálu socialnipec.brno.cz. Portál vznikl v roce 2007, je tedy již zastaralý a přehlcený informacemi. Nový portál bude výrazně zjednodušený a přehlednější, aby se v něm byli schopni orientovat i občané, kteří nemají povědomí o sociálních záležitostech. Lidé si budou moci dle své životní situace vyhledat základní informace. Z Portálu bude proklik na e-katalog sociálních služeb, který spravuje KrÚ JMK. Pokud občané nenajdou potřebné informace, bude na Portálu uvedeno číslo na poradnu Socio-info point (SIP).

Liga vozíčkářů, z. ú., které po dvou letech k 31. 8. 2018 úspěšně skončil projekt s názvem: Umím a pečuji, vydala jako výstup publikaci pro neformální pečující. Zde je možné dočíst se potřebné a souhrnné informace, které pečující často zajímají.

Unie pečujících, z. s., jejímž cílem je zviditelnit cílovou skupinu pečujících, kteří tvoří velký podíl těch, co pečují o zdravotně postižené, seniory či jinak znevýhodněné občany, uspořádala v září ve Zlíně konferenci. Na konferenci byla zmíněna především informace o novele zákona o sociálních službách. Cílem této novely je především to, aby pečující osoby byly nově zakotveny v zákoně. V současné době tomu tak není. Pokud vše půjde podle plánu, do vlády by se tento návrh k projednání měl dostat v roce 2019. Účinnosti by novela nabyla v roce 2021.

V druhé části diskuse vedoucí pracovní skupiny vyzvala přítomné (kteří mají zájem), aby představili organizaci, za kterou přicházejí a sdělili, jaká témata aktuálně řeší.

Diecézní charita Brno – charitní pečovatelská služba: organizace již delší dobu řeší situaci, kdy pečovatelky nejsou schopny se v terénu samostatně rozhodovat. Pečovatelka by měla být schopna si samostatně rozvrhnout práci, umět se rozhodovat a adekvátně reagovat na aktuálně vzniklou situaci. V současné době je také problémem nízká nezaměstnanost, což znamená, že mnoho uchazeček o práci dá přednost jiné nabídce zaměstnání. Především takové, která je méně fyzicky, psychicky a časově náročná a lépe placená. Proto je v dnešní době těžké najít kvalitní a spolehlivé zaměstnance.

Generace Care, z. ú.: pečovatelská služba funguje sedm dní v týdnu již čtyři roky. Ohledně personálního nastavení organizace čerpala inspiraci od pečovatelské služby v Pardubickém kraji.

Betanie – křesťanská pomoc, z. ú.: organizace si stále neumí představit rozšíření pečovatelské služby v rámci regionálních karet na cílovou skupinu rodin s dětmi. Organizace má kvalitní a vyškolený personál na cílovou skupinu seniory. Péče o děti je výrazně jiná a má svá specifika.

Pečovatelská služba ÚMČ Brno - Žabovřesky: vidí problém v tom, že na jedné straně jsou ze strany KrÚ JMK na pečovatelskou službu kladeny nějaké požadavky, ale na straně druhé je pečovatelská služba podřízena městské části, která ji zřizuje a která na pečovatelskou službu také klade nějaké požadavky. Pečovatelská služba se tak nachází v obtížné situaci. Např. řeší situace, kdy si klienti na službu na vedení městské části stěžují, pokud jim pečovatelská služba odmítá pouze rozvážet obědy bez odebrání jiných úkonů. K pečovatelské službě se dostala informace, že služba by měla být poskytována v případě zájmu u jednoho klienta až třináct hodin. To si organizace vzhledem k počtu klientů versus počtu pečovatelek neumí prakticky představit. Není možné, aby jedna pečovatelka u klienta strávila tak dlouhou dobu a ostatním klientům se tak proto nedostalo potřebné péče.

Pečovatelská služba ÚMČ Brno - Královo pole: pečovatelská služba městské části Královo pole rozšířila kapacity na poskytování sociální služby. Organizace hledá vhodný systém, jak vyřešit zastupitelnost pečovatelek v případě nemoci nebo dovolených. Dále zástupce sdělil, že odpolední směny u klientů zvládají pečovatelky vykryt bez potíží. Problém nastává zejména o svátcích a víkendech, kdy není dostatek pečovatelek, které by byly ochotny v tyto dny ke klientům docházet. Pečovatelská služba zaměstnává pracovníky pouze na pevné úvazky, nemá k dispozici brigádníky. Když se organizace snažila na KrÚ JMK získat potřebné informace, jak by bylo možné tuto situaci řešit, byla odkázána na pečovatelskou službu v Hodoníně, kde již pečovatelská služba tuto situaci vyřešila. Je tak možné se od nich vhodně inspirovat.

Pečovatelská služba ÚMČ Brno - Židenice: organizace sdělila, že stávající klienti, včetně zájemců o službu, čekají na rozvoj pečovatelské služby. Stávající klienti mají již nyní rozšířené požadavky na služby. Dle pečovatelské služby není vhodné, aby veškerou péči obstarávala pouze služba, bylo by žádoucí, aby se zapojila také rodina klienta.

V diskuzi bylo dále řečeno, že nestátní neziskové organizace jsou v jiné pozici než městské pečovatelské služby. Bylo by vhodné mít od KrÚ JMK metodická pokyn, jak by bylo vhodné např. personální situace řešit. Nicméně organizace se shodují, že ochota KrÚ JMK s nimi cokoliv otevřeně řešit je minimální. KrÚ JMK pečovatelským službám radí zavést u pečovatelek nerovnoměrnou pracovní dobu. Organizace se však obávají, že na toto řešení nebudou chtít pečovatelky přistoupit. Dále KrÚ JMK doporučuje najít nové pracovníky a mít 3 úvazky, které budou chodit pouze na odpolední služby. Případně vykryt tyto situace pracovníky na DPP a DPČ, ale těch je rovněž velký nedostatek. A jak již bylo zmíněno výše, městské pečovatelské služby zaměstnávají pracovníky pouze na pevné úvazky.

Organizace rovněž sdělují, že se často musejí potýkat s odchodem pečovatelek. Klienti potřebují služby stále a je těžké je kvalitně zajistit, pokud chybí zaměstnanec. Kvalitní a spolehlivou pečovatelku je velmi těžké nahradit, protože nová se musí zaučit a není jisté, zda na pozici vydrží (časté odchody ve zkušební době). Organizace jsou proto nuceny nabírat méně kvalifikované pracovníky. Tato situace není dlouhodobě udržitelná. Organizace se obávají, že nastane doba, kdy budou muset přijímat pracovníky na pozice pečovatelek z Ruska či Ukrajiny. Tuto situaci ale nejspíš budou negativně vnímat právě klienti, kteří jim nebudou rozumět a budou mít z takových pracovníků obavy. Všeobecně jsou na zaměstnance v přímé péči kladeny velké nároky, ale organizace jim nemají co nabídnout. Musejí pracovat o víkendech, mají nízké příjmy, nemají stálou pracovní dobu.

Dále organizace sdělují, že terénní služby jsou dlouhodobě přehlíženy, zejména po finanční stránce. Proto se pečovatelkám i zdravotním sestřám vyplatí odejít do pobytových služeb. Tam mají lepší finanční ohodnocení, pracují na jednom místě - nemusejí přejíždět v terénu.

M. Škorpíková: s nepříznivou personální situací napříč službami je OSP MMB seznámen. Některé sociální služby jsou dlouhodobě finančně podhodnoceny. KrÚ JMK povolil rozvoj navýšením úvazků v pečovatelských službách, ale na druhé straně je složité najít pracovníky. OSP MMB ví, že bude velmi složité rozvoj pečovatelských služeb uvést do reálné praxe.

Domov pro seniory Nopova, p. o.: organizace sdělila, že denně přicházejí a volají rodinní příslušníci, kteří potřebují umístit seniora do domova. Nejlépe však ihned a dále je zajímavá „kolik to stojí“. Zařízení má aktuálně v Alfa pasáži v Brně nainstalovanou výstavu projektových fotografií Domova pro seniory Nopova. Cílem výstavy je osvětová kampaň pro širokou veřejnost o životě v domovech pro seniory. Jak to v domovech pro seniory funguje, jak mohou klienti trávit svůj volný čas apod.

Domov pro seniory Foltýnova, p. o.: organizace uvedla, že nestíhají pokrývat poptávku po službě. Průměrně v zařízení zemře 40 klientů za rok, takže průměrně lze ročně stejný počet zájemců o službu přijmout.

Betánie – křesťanská pomoc, z. ú.: organizace poskytuje odlehčovací služby v rámci prostor Domova pro seniory v Maloměřicích, který je plně bezbariérový. Služba proto přijímá i zcela imobilní klienty. V příštím roce přibude dalších 18 lůžek - organizace staví nové zařízení (Vila Vladka v Lelekovicích). Nevýhodou většiny odlehčovacích služeb je skutečnost, že nemohou z důvodu bariérovosti přijmout zcela imobilní klienty.

Oblastní spolek Českého červeného kříže Brno: organizace potvrzuje tvrzení předchozího zařízení, že jsou schopni do odlehčovací služby přijmout pouze klienta alespoň částečně mobilního (přesun z vozíku na postel) a bez Alzheimerovy nemoci.

Ad 5. Závěr

Vedoucí Oddělení koncepce a plánování sociálních služeb M. Škorpíková a vedoucí pracovní skupiny J. Tesařová poděkovaly přítomným za účast a spolupráci. Rovněž sdělily, že v příštím roce se bude pracovní skupina scházet intenzivněji, neboť bude probíhat tvorba 6. komunitního plánu.

Zapsaly: A. Gavendová, M. Škorpíková

Dne: 17. 10. 2018